

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Učnina na srednjih šolah.

(Konec.)

Celó druga pa je pri kmečkih stariših in sploh pri taci, ki ne stanujó v mestu, kjer je srednja šola. Le-tem je svojim otrokom skrbeti za stanovanje, hrano, obleko, drugo in boljo, kakor če jih obdržé doma. Te potrebe žró veliko denarja in ker že sedaj tega velikrat težko utrpé, kaj bode, ako jim bo še plačevati višjo učnino? V tem potegne jim vsak goldinar veliko in le-ti se bodo v resnici ustrašili večjih plačil ter bodo raji obdržali svoje otroke doma, kakor da bi jih dali v šolo.

Lehko si pa po takem vsak na prstih razšteje, čiji otroci da bodo posehmal polnili srednje šole in kaki ljudje da bodo s časom sedeli v državnih službah. Da ne več lahko kedaj sinovi kmečkih starišev, ne sinovi ljudskih učiteljev, ne sinovi obrtnikov, ki so na kmetih, to ugeniti ni več težko.

Misel, samo ta misel že nam ne polni sreca samo z žalostjo, ampak celo s strahom, z žalostjo, ker bodo posehmal kmetu zaprta vrata do višje omike, do lepše sklede, s strahom pa za to, ker bodo s časom vse drž. službe in z njimi postave, njih izvrševanje v rokah ljudi, ki ne poznajo razmer, v katerih živi kmet, in torej tudi nimajo ne potrpljenja, ne usmiljenja z njim. To bode potlej britko življenje za naše kmete ali ne vemo jim, če ostane pri tem, prav nobene pomoči.

Črna, prav črna je ta podoba, v kateri vidimo prihodnost naših kmetov, to pa še vsled majhine reči, za par goldinarjev, za katere bode učnina višja na srednjih šolah, ako obvelja uredba ministra za uk in bogočastje. Marsikdo nam bo rekel, da stvar pretiramo, da nima, ne more ona imeti taci posledice. — Pač je mogoče, da ne bode vseh posledic in daj Bog, da bi jih ne bilo, toda kaj vemo? Nam se zdé one toliko, kakor gotove in kakor stojé sedaj razmere med kmečkim in mestnim prebivalstvom,

ni upanja, da se stvar razvije drugače, dobro za kmeta.

O tem sodimo, da se strinja z nami vsa liberalna gospoda. Karkoli je sedanja vlada storila in naj je bilo celo očitno na blagor države, v vsem je našla liberalna gospoda, kakor pravijo, las v juhi in jo je za to bičala, a čudno, te vladine uredbe, vzvišanja učnine na srednjih šolah ni še njih nihče pograjal. Nismo še čuli, da bi jo bil kater drž. poslanec za to pograjal, in tudi v njih glasilih še nismo nikjer brali gledé nje kake graje. To molčanje na njih strani je pomenljivo, ono govori glasneje, kakor vse naše dokazovanje.

Učnina na srednjih šolah, nje vzvišanje je voda na mlin liberalcev in mi menimo, da je dolžnost konservativcev upreti se tej naredbi c. kr. vlade, dolžnost večja, kakor je za nje pri carini na petrolej ali tkanino. Pri njih trpé škodo k večjemu nekateri kraji, nekatere dežele, pri tej pa vse kmečko ljudstvo, vsi prebivalci, ki ne živé v mestih, v katerih so srednje šole.

Pro domo.

Na Ptuj, dne 20. julija.

Zadnji „Gospodar“ prinesel je izkaz „Podružnice Ptujске“ družbe sv. Cirila in Metoda. Ta izkaz dal mi je povod, da spregovorim danes nekoliko obširneje o našem društvenem življenju. Kakor je znano, ustanovila se je podružnica za mesto Ptuj in celi okraj. Zarad tega in ker ima namen podpirati narodno šolstvo, bilo je pričakovati, da se jej bodo pridružili vsi pravi narodnjaki celega okraja. Izkaz kaže, da temu ni tako. Zastonj iščeš v izkazu društvenikov in doneskov iz župnije sv. Andraža v Leskovcu in v slov. gor., sv. Lovrenca, n. pr. menjka Gora in Majšberk; sv. Vida, sv. Trojice v Halozah, sv. Vrbanu, sv. Bolfanka, Polenšak, Vurberk iščeš zastonj.

To je mlačnost, katere bi moralo biti pravega Slovence sram.

Če Slovenci zanemarjamo tako društvo, katero pa bode potem našlo pri nas podporo?

Ta vse graje vredna prikazen me je napotila, da sem povpraševal po razmerah gledé udov pri čitalnici in pol. društvu Pozoru.

Poročila, katera sem dobil, niso ugodna in me niso zadovoljila.

V Ptujci živeči Slovenci vzdržujejo skoro sami čitalnico, katera ima „Narodni dom“ na svoji skrbi, oni so skoro edini podpiratelji političnega društva.

Ali je to mogoče? Reklo se mi je, da je istina. Tedaj še slovensko razumništvo ptujskega okraja vedno ne uvideva, kako velikega pomena je „Narodni dom“ za Slovence, tedaj še mu ni jasno, da je Narodni dom za Slovence ptujskega okraja to, kar je bila Meštanska beseda (bolje njeni hrami) v Pragi za Čehe v prvi dobi borbe za obstanek, napredek?

Je-li slovenskemu razumništvu neznan, da je zlata Praga s pomočjo dohodkov „Besede“ česka postala?

Je-li slovensko razumništvo ne zna, da noben napredek brez denarnih žrtev ni mogoč? Je-li slovensko razumništvo okraja ptujskega slepo, koliko denarja se izda od nasprotne strani, da se iztrebi Slovence?

Vse je znano, reklo se mi je, pa vlada le — slovenska malomarnost! To je staro prokletstvo! Drug se zanaša na drugega tam, kjer bi morali biti vsi delavni in požrtvovalni. Bogatinov ni in ti nas ne bodo spravili do boljše bodočnosti.

Sami si moramo pomagati, vsak po svoji moči, nobeden se ne sme odtegovati. Poznam česke uradnike, živeče po mestih, ki imajo 5 do 600 gld. letne plače, pa so vendar ustanovniki „Maticе šolske“, „Besede“ in drugih zavodov. In Slovenci?! — Ti se morajo navzeti drugega duha. Narodna čitalnica, pol. društvo, podružnica ni samo za Slovence v mestu, ni samo za nekatere Slovence, ampak za vse. Daj Bog, da se to dejansko kmalu uresniči, brez dreganja, prošenj, opominjanja in svarjenja!

Gospodarske stvari.

Vzreja plemenjakov.

(Konec.)

Kar se pa tiče še posebej angleških polukravnih žrebcev, ve se dovolj, kaj velja o njih večjem delu tako gledé na njih pleme, kakor tudi gledé na njih podedovalnost. Angleži kupujejo na severnem in vzhodnjem obalu morja žrebčke od kmetov na tisoče, potem pa jih spuščajo na navadne kobile, ki gredo pred plugom brez potrebne izbire. Take žrebčke pa

izredijo kakor take na tujem kupljene z vso skrbjo ter jih, ko so štrto leto preživeli, prodajo za drag denar v našo suho zemljo, češ, da so pravi angleški žrebci. No, toliko pleme, kakor ti žrebci in toliko vrednost za vzrejo imajo pač tudi žrebci, ki jih vzredé naši kmetovalci, razloček je samo ta, da so bolji kup in da ne gre denar v tuje kraje. Resnica, taki žrebci, ki so jih v naših krajih vzredili, so gotovo še bolji, kajti ve se za njih pleme in ne vzemó se taki, katerih lastnosti se ne dajo tako na strani žrebca, kakor kobile do dobrega določiti.

Da se pa vzredé dobri žrebci, ki imajo pri prodajalcu pa tudi pri kupovalcu ceno, za to ravno ni treba veliko glave, zadosti je zdrava človeška pamet. Žrebeta morajo se od mladih nog primerno z ovsom, senom in zelenino rediti in morajo se 9 mesecev v letu po dnevu gibati na prostem.

V zimskih mesecih, v katerih so mlade živali v hlevu, ne smejo se privezovati, da lahko proste hodijo, in po dnevu daje se jim skozi odprta okna svežega zraka. Suho ležišče je seveda neizogibno, pa tudi da se vsak dan s slamo in krtačo osnažijo. Tudi za kopita je treba skrbeti, kdor pa mesto vsega pusti žrebe v vlažnem, soparnem hlevu ostati cele mesece brez gibanja, kdor ga le od časa do časa vodi z roko okoli, ga krmi z mehko krmo ter ga ne snaži, ta si, če gre dobro, izredi še debelo živinče, nikoli pa konja, ki je za rabo. Mesto črštvihih nog z izraženimi členki in dobrimi mušicami, s trdnimi kopiti in odločnim hodom dobé žrebeta vsled slabe vzreje žoličaste noge, mlahave, tenke mušice, drobljiva kopita in ležé hod. —

Kjer se izgodi to, tam se ne more seveda govoriti o dobičku za kmetovalca, marveč mu je izguba več manj gotova.

Naj bi se torej konjerejci na kmetih že vendar enkrat vspeli ter slovo dali občni nemarnosti in starim predsodkom! Tako bodo prej ali slej oni dobiček imeli v polni meri, ki jim ga prijazne okoliščine dajejo že na roke.

Sejmovi. Dne 26. julija v Kozjem, na Framu, v Ormožu, v Žalcu, v Črmožiščah, na Teharju in v Slov. Bistrici. Dne 30. julija v Kostrivnici.

Dopisi.

Iz Breškega okraja. (Roparska četa.) [Konec.] Preiskava je do dne 22. maja trajala. Toraj so pri porotni sodnji v Celju bili krivi spoznani in obsojeni Martin Cizelj zaradi napada na Strgarja in tatvine na 13 let, Fr. Krošelj pa zaradi napada na Strgarja in tatvine na 10 let težke ječe. Janez Ogorevc zaradi tatvine na 8 mesecev, Martin Godlar zaradi tatvine na 6 mesecev, A. Razlag zaradi tatvine na 6

mesecev ječe. Kmalu potem prosi obsojen Krošelj, da bi ga še enkrat sodnija zaslišala, češ, da ima še kaj povedati in res sodnija ga zasliši. On izpove, da je pri napadu na Strgarja bil tudi poleg Martin Godlar in Janez Ogorevc. Potem sodnija zaukaže omenjena, in še neke druge zopet v preiskavo odvesti, in vrli žandarji grejo po te zrele tičke in jih privedejo g. županu v Globokem, in tam so začeli gg. žandarji in župan na novo izpraševati zavoljo umora Mice Pal, in sedaj Janez Ogorevc pove, da je tudi on bil pri napadu Mice Pal, in še trije drugi: Martin Cizelj, Franc Krošelj, Jože Ogorevc — vsi iz Piršenberga. Po izpovedi Janeza Ogorevca se je napad tako-le izvršil: ti štirje zločinci so se dogovorili, da grejo in jo bodo umorili in se njenega premoženja polastili. Preden se pa podajo od doma, storijo obljubo, vsaki nek dar Materi Božji kupiti, katere po doba je v kapelici na Piršenbregu. (Ali ni to grozna hudobija in nesramna misel, v taki zaroti Marijo na pomoč klicati?) Potem se podajo proti hiši Mice Pal in se tam razpostavijo in zdajci se že zasliši dvakratni strel skoz okno na njo, potem reče Martin Cizelj. Zdaj pa le v hišo! Dveri so bile dobro zaprte, da se ni moglo na prvi mah v hišo, med tem časom pa je hlapec, ki je zgoraj spal, zlezal na podstresje in dvakrat ustrelil. Ob enem jame sosede na pomoč klicati, na to pa roparji zbežijo. — Ako se ozremo nazaj na to celo zločinstvo, gotovo nas potrese zima, saj tega vendar ne more krščen človek storiti! To se še pa povrh ni iz nikake sile zgodilo, kajti vsi ti zločinci so trdni delalci in še tudi mladi, nobeden še nima 34 let. Stari, resnični pregovor pravi, da od slabe tovaršije glava boli in tu se je skazalo, kaj da slaba tovaršija stori. Zdaj bodo gotovo imeli dovolj časa premišljevati svoje hudobije.

Iz gornjega Dravskega polja. (Letina in srenjske volitve.) Ržena žetev je po našem polju končana. Tu in tam se glasé že mlatiči, a ti pa letos niso nič kaj veseli, kajti pri rži bodo imeli primeroma le mali zaslužek. Semtertje jo je vzela huda in dolgotranja zima, precej jo je osmodil mraz 8. maja, in kar je še ostalo, trpelo je vsled nestrpljive vročine. In tako se pač ni čuditi, da še le 3—4 kope dajo vagan. Pšenica utegne bolj rodovitna biti, a tiste sejejo pri nas navadno le za domačo rabo. Tudi turšica in krompir sta si po dežu tako opomogla, da ju je veselo gledati. Tudi po vinogradih, v katerih ni mraz vsega osmodil, — kaže se vse lepo. — semtertje izvrstno in če bode grozdje srečno dozorelo, prirastla bode letos morebiti še boljša kapljica, kakor lani. Dal Bog! Pri letošnjih srenjskih volitvah imeli so v Cirkovcah hudo borbo, ki se bode brez dvoma še enkrat ponavljala, kajti manjšina je vložila zoper volitev protest. — Celo mirno pa

so se volitve vršile pri sv. Lovrencu. Dne 27. junija t. l. bili so izvoljeni sledeči, vse-skozi narodni odborniki: Jurič Jakob, Urbas Franc, Bauman Štefan, Medved Jožef, Medved Boštjan, Zaje Jožef, Peršuh Jernej, Predikaka Janez, Lenart Štefan, Pintar Anton, Napast Franc, Žunkovič Matevž, Žunkovič Matija, Mlakar Anton, Mustafa Mihael, Žunkovič Jožef, Frank Jurij in Ivančič Jurij. Ti so si minolo nedeljo popoldne izvolili za župana, dosedanega predstojnika, g. Jakoba Juriča, in sicer enoglasno, kar najlepše kaže, da ima zaupanje cele občine, katero tudi po vsej pravici zasluži. Tako značajnih mož bi želeli na čelo vsem občinam. Svetovalci so: Urbas Franc, Bauman Štefan, Medved Boštjan in Zaje Jožef. Gorci so si pa letos baje v ptuji fari župana poiskali; — zakaj neki? Nimajo li doma za to sposobnih mož — saj so purgarji?

Od sv. Ane v Slovenskih goricah. (Nova knjiga.) Na nepozabnem lanskem potovanji v zlato, stolpolno mater Prago in slavni Velegrad, naprošen sem od nekaterih sopotnih kmetov, da jim v spomin spišem kratko delce o tem. Radi tega namerjavam izdati knjigo v obsegu kakih 8—9 tiskanih pol pod naslovom: „Jugoslovani v zlati Pragi in slavnem Velegradu.“ Da pa vem, koliko iztisov smem prirediti neimajoč pri tem materialne škode, prosim svoje sopotnike, kakor tudi drugo slovensko občinstvo, da blagovolijo postati moji predplatniki, a da se vsaj v teku 14 dni oglasijo v naročitev. Knjiga bo stala s poštnino vred 50 kr., ter posvečena blag. g. Ivanu Hribarju, glavn. zastopniku banke „Slavije“ in velikemu prijatelju Slovencev. Ako mi Slovenci pripomorejo, da pri tej izdaji ne bodem trpel materialne škode, jim obljubljam, da bodem po razprodaji te knjige takoj izdal dve knjižici: „Fara sv. Ane v Slovenskih goricah, zgodovinsko krajepisne črtice“, in „Pravljice iz Slovenskih goric“. Čestite urednike slovenskih listov prosim, da v kratkem ponatisnejo to mojo prošnjo. Za to ljubezen jim bodem priposlal franko po dva iztisa moje knjige. Upam mnogo predplatnikov in naročnikov v 14 dnevih. Knjiga bo gotova v jednom mesecu. S slovenskim pozdravom!

Vekoslav Vakaj, zastopnik „Slavije“.

Od sv. Lovrenca v puščavi. (Pojasnilo.) Ker nekateri zadnji naš dopis nalašč krivo tolmačijo, kakor da bi stvari, o katerih se tam pripoveduje, zadevale prejšnjega gosp. župana v Kumenu, za to tukaj očitno povemo, da to ni res, ampak da dotični dopis meri edino in izključljivo le na bivšega občinskega pisarja, ki je bil tako predrzen, da je celo županovo ime podpisal brez njegovega vedenja. G. Jožef Schlaus je premožen mož in poleg tega dobrega srca, je vseskozi pravičen in pošten in ga toraj tudi vsi občani brez razločka močno spoštujejo.

Vse, kar se govori, je samo zlobno zasukavanje naših besed, in pa krivično natolcevanje, ki izvira od tistih ljudi, katerim je na tem največ ležeče, da se v občini ohrani nemir in razpor, pa kakor je tem ljudem že marsikaj spodletelo, tako jim bode tudi to. Zato pa tudi vse občane prav lepo prosimo, da ne poslušajo vsakega, ki jim kaj kvasi. Le tako bode v občini zavladata lepa zastopnost vsem občanom v blagor in korist!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Da si pripeka solnce sedaj že močno, giblje se še vendar po političnem polju, od časa do časa je tam še preživelo. Tako so bili zadnji teden nemški liberalci grofu Taaffeju silno hvalo zagnali, in se je iz tega že lahko sodilo, da je stopil odločno na njih stran. Kakor pa stojé sedaj razmere, ni še tega storil. — Minister pl. Gautsch se dopade nemškimi liberalcem in radi bi ga razklicali za svojega. No, prave barve še dosehmal ni pokazal in torej menimo, da mu pojó hvalo samo za to, naj bi ga potegnili celo na svojo stran. — Uni zbor šolskih mož, katerim je minister za uk izročil nekatere spremembe gledé učiteljišč v posvetovanje, vzprejel je vse načrte g. ministra in jih ni znatno v ničem spremenil. — V Solnemgradu se trudi dvorni svetovalec g. Lienbacher veliko za kat. vseučilišče. Družba, ki nabera za-nj denar, dela marljivo in se razprostira že po vseh planinskih deželah. — Tirolski dež. zbor sklican je v izredno zborovanje, to pa za to, naj sklene potrebno postavo gledé vravnjanja reke Adiže. — V Gradcu so imeli turnarji velik zbor, na-nj je prišlo jih tudi nekaj iz Saske kraljevine. Kakor se čuje, bilo je pri tem zboru vse velikonemško, skorej tako, kakor da bi Gradec ne stal več na avstrijskih tleh. To vam je žalostno domoljubje. — Koroški Nemci so si sedaj močno v laséh, to pa posebno zavoljo neke „planinske družbe“. V njej sedé prvi in najhujši Nemci, pa je že čisto blizu, da pride na boben. Ako se to izgodí, pojde jim veliko denarja v izgubo. To pa boli tudi — Nemca. Zoper to družbo je bil svoje dni slov. poslanec prof. Einspieler glasno ugovarjal, a Nemci bili ga niso poslušali. Sedaj pa že čutijo, da je imel previdni rodoljub popolnem prav. Prav jim bodi! — V Ljubljani se bojé kolere in torej ne bo letos porcijunkule, ter so se vsi večji shodi ljudstva prepovedali. Tujcev pa prihaja čedalje več v Ljubljano, izlasti iz južnih krajev. Bati se je v resnici, da bi ne prinesli kolere seboj. — Goriški nadškof priporočuje našo bratovščino sv. Cirila in Metoda za versko zjedinjenje slovanskih razkolnikov. V Grgarju je troje šolarjev vedrilo pod kapom neke hiše, a v tem pa udari strela v hišo in

ubije 11letno dekle pri priči dečka pa pohabi na nogah, tretjemu otroku pa ne stori ničesar. — G. F. Kalister, veletržec v Trstu, stopil je v slov. šolsko društvo, ter mu izročil 200 gld. To je lepo. — Snuje se nova postranska železnica iz Trsta po Istri do Reke. — Kolera še vedno grabi ljudi, vsak den jih ji pade nekaj v nje črno žrelo. — Isto tako še razsaja kolera v Reki, vendar pa ne umrjó vsi, katere prime. — Pravi se, da se Nova Avstrija, Bosna in Hercegovina združi še letos popolnem z našim cesarstvom. To tudi ne more drugače biti, saj nas je stala že veliko krvi in denarja. — General Janski je povišan v divizionarja v Jožefovem mestu, poveljnik c. kr. armade na Ogerskem grof Gyulay-Edelsheim je stopil v pokoj in na njegovo mesto pride general konjice Pejačević. Madjare je ta vest sila poparila in mi menimo, da se jim je le prav izgodilo, saj že njih oholosti ni bilo ne konca, ne kraja. Ali si bo pa minister Tisza to zapisal za ušesa, še ne vemo.

Vnanje države. Mlado kraljestvo, Srbija trpi silo. Tri precej močne stranke se tepó med seboj in vlada skuša z vso silo ostati na krmilu. Sila pa ni nikjer prida. — V Črnigori si utrjuje meje proti Turčiji. S sv. Očetom pa je knez sklenil novo pogodbo in bode sedaj v Baru novo, kat. škofstvo, doslej še kat. cerkev tam ni imela škofa. — Rusi so morsko pristanišče v Batumu utrdili ter ga tujim ladijam zaprli. To pa je zoper pogodbo, kakor so jo bile v Berlinu naredile velevlasti, vendar pa se ne sliši, da bi te sedaj zoper to ugovarjale. — Nemški cesar se je pripeljal v Gostinjske toplice in ga je ljudstvo potoma dostojno a ne izdajski pozdravljalo. Ko bi prišel skozi naša mesta in mestica, ne prisežemo, da bi to naši Nemci enako storili. — Gladstone in njegovo ministerstvo ni imelo pri novih volitvah sreče in torej odstopi, toda s tem še irsko vprašanje ni udušeno. Tudi novo ministerstvo bode imelo hoče, noče ž njimi dela. — Francoski drž. zbor je sklenil svoje seje in bodo jeseni nove volitve. Za prvimi štirimi princí še pojde sedaj princ aumalski iz domovine, na angleško zemljo. Ali pa gre on zadnji v prognanstvo? Skorej gotovo, da še pride vrsta na ostale prince. Republikancem tiči še v udih preveč strahu pred njimi. — Italijanski kralj Umberto potuje sedaj po morskih pristaniščih in si ogleduje vojno ladje, posebno ladje torpedovke v Gastagni. Ali mar slutí, da mu jih bode treba? — Poslanec sv. Očeta na Kitajskem bode začasni nuncij in k njim pride v Rim tudi poslanec kitajskega cesarstva. — Predsednik zjedinjenih držav v Ameriki je prepovedal, da se uradniki ne smejo vtikati v volitve ter bi tiste ostro kaznoval, ki bi se zoper to pregrešili.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz minolih časov.

(Konec.)

Tako je stal pa kip do l. 1853. Takrat pa je bilo zopet popravka zelo potrebno. To skrb je prevzelo Graško Pavlovo društvo. Začelo je toraj v ta namen pobirati ter je nabralo v kratkem času 10.867 gld. 6 kr. avstrijske veljave. Kip so narazen vzeli, omazali in na novo pozlatili, potem pa ga 16. maja 1857 zopet postavili. Na okolo so napravili nov podstavek in ograjo deloma iz marmorja, deloma iz granita. Na eni strani podstavka je krivi napis: Smae Trinitatis et B. V. Mariae honori renatus populus Graecensis monumentum pro peste aeterne posuit Leopoldo I. imperante MDCLXXX. Na drugi strani se bere: Reparatum Leopoldo II. Caesare MDCCXC. na tretji pa: Liberalitate fidelium Graecensium funditus restauratum Franciscò Josepho I. Imperatore MDCCCLVIII.

Vse delo je stalo 7431 gld. 35 kr. Kip Dev. Marije, iz marmorja je veljal 2500 gld. in je bil 3. okt. 1858 postavljen. Potem takem še je ostalo 935 gld. 71 kr. kot zalog za prihodnje potrebne poprave.

Tako ponovljen je stal kip do novejših časov kot poseben kinč glavnega trga in je vzbujal mimogredočim spomin na vsakdanje čase.

Še le v novi dobi je bil ta spominek trn v očesih — brezverski duh, ki se je začel po mestu bolj in bolj širiti, lotil se je ovega kipa, češ, da je trgovini in občevanju na poti. In res v seji mestnega starašinstva z dne 31. avg. 1875 je bilo z večino glasov sklenjeno — kip odstraniti. In takoj so se dela lotili, vkljub ugovorom od cerkvene strani. Tudi deželna namestnija ni ovega sklepa odobrvala, pač pa je, ko je iz listin sprevidela, da mesto do omenjenega kipa nobene pravice nima, dne 10. sept. 1875 mestnemu županu ukazala, da mora občina s porazumljenjem knezoškofijskega ordinarijata kip na svoje stroške na primernem mestu zopet postaviti.

V seji od dne 10. jan. 1876 je mestni odbor sicer sklenil, da ne bo kipa tako dolgo postavil, dokler mu ne bo dokazano, da ta kip mestu ne sliši — a ker je vlada že to dokazala, morali so začeti misliti, kje kip postaviti.

Slednjič so se odločili za karmelitski trg. — Ko je cerkvena oblast to odobrila, so kip kmalu zopet postavili in l. 1876 na trojiško nedeljo se je procesija že tje vodila.

Stroški postavljenja so bili na 2000 gld. zračunjeni. Morala bi je sicer občina popolno nositi — a vendar je na prošnjo magistrata društvo sv. Pavla dalo, kar je bilo leta 1857

prihranilo in kar je z obrestmi vred znašalo 950 gld

V seji od 11. sept. 1876 se je občinsko svetovalstvo mesta odpovedalo vsem pravicam do kipa in je izreklo, da ne bo za-nj in njegovo popravo nikdar kaj dovolilo — pač pa si je pridržalo pravico, kip zopet prestaviti, ako bi bilo iz kakih razlogov potrebno.

Z ozirom na slednjo določbo je cesarska namestnija določila, da se kaj takega sme le s porazumljenjem političnih oblastnij na stroške občine zgoditi.

Smešnica 29. Poreden fanté gre v dežju iz mesta, v tem mu pride gospica nasproti. Fanté opolzne sedaj navlaš ter lopne s svojimi črevlji s tako silo v mlako, da razleti voda na vse kraje, precej tudi na gospico. Ko ta vidi, da je vsa blatna, zaupije: „Ti svinja!“ A fanté ji odvrne naglo: „Kaj, jaz sem svinja? Raji pogledite po sebi, pa bote lahko videli, kdo da je bolj podoben pužki, Vi ali jaz.“

Razne stvari.

(Drž. poslanec.) Ker se bliža volitev poslanca za drž. in dež. zbor, nastaja že nekam resno gibanje med volilci iz Ptujске volilne skupine. Politično društvo v Središču, „Edinost“, pa kat. politično društvo na Slatini ste se že odločili za kandidata, samo iz Ptuja še ni nobenega glasú. Kakor slišimo, ima kat. pol. društvo na Slatini prihodnjo nedeljo, dne 25. julija, izredni shod z ozirom na volitev in pride bojda tudi č. g. dr. Lav. Gregorec tje.

(Okrajni odbor.) V okrajnem zastopu Ljutomerskem so se dne 17. t. m. v okr. odbor izvolili tile gg.: Ivan Kukovec, načelnik, Ant. Šlamberger namestnik, Ivan Skuhala, France Jurinec, Ivan Farkaš, Ivan Vaupotič, Ignac Mohorič in Anton Božič — odborniki.

(Volilni shod.) Volilci Šoštanskega sodnijskega okraja imajo očitni shod dne 25. t. m. ob treh popoldne v čitalnici v Šoštanju. K temu shodu so vsi volilci dotične skupine povabljeni.

(Nova železnica.) Inženirja Klemensievicz in Demuth sta vložila prošnjo, da se jima dovoli izmeriti progo za železnico iz Celja prek Velenja do Spodnj. Drauberka. Ko bi merjenje bilo že tudi stavljenje železnice, prav veseli bi bili te njune prošnje.

(Če iščeš gobe.) Naselnik v Zavodnjah, 64 let stari Anton Železnik je iskal v gošči za sv. Jožefom pri Celju gobe, a dedej je stopil krivo ter padel s pečevja v brezno. Našli so ga čez nekaj dni, se vé, da že mrliča.

(„Bralno društvo.“) Pri Mali nedelji se je uno nedeljo „leposlovno bralno društvo“ ustanovilo. Šteje že 40 udov, iz večine so sami kmečki mladeniči in to je veselo znamenje.

(Od mladine.) Dva učenčka na deški šoli v Mariboru sta imela navado pri necem peku v Melju kupovati si kruha zastonj. Eden je namreč vlezal skoz okno v štacuno, drugi pa je stal zunaj na straži. Uni den pa sta jo skupila, kajti pekov pomočnik se je bil v štacuno zaprl. Ko je tedaj mladi tat prilezel skoz okno, prijel ga je za lase in mu še pomagal tako celo v štacuno. Dečka še nimata 12 let pa sta že zrela ptička.

(Samomor.) V gorenji Hudini pri Celju se je zadnji petek priletna udova, M. Dimec, obesila. Pravijo, da ji je skopost zmešala možgane ter jo gnala v nesrečno smrt. Bila je imovita in odkar ji je 29 let stara hči umrla, tudi brez otrok.

(Mlat na polju.) V Hardeku pri Ormožu je te dni našel nek posestnik velik kup snopja na svoji njivi. Nepoznani tatje so bili kaci 23 kop rži nakradli ter so jo koj na polju zmlatili. Namerili so si je menda kaci 10 vagonov.

(Iz kopališč.) V dež. kopališču na Slatini je bilo do 17. julija 1299. na Dobrnipa 727 gostov. V poslednjem kopališču biva te dni tudi deželni glavar, grof Wurmband.

(Sirarstvo) V Kanalski dolini na Koroškem napravlja se več posestnikov v društvo, da se jim vzboljša sirarstvo in vzdigne kupčija z dobrim sirom. To je zdrava misel in zasluži, da se vpelje tudi drugod enako društvo.

(Prevrat.) Nek suknar v Brnu, Jakob Doller, je napovedal krido, toda še le, ko je za 300.000 gld. tujega denarja zapravil. Obsodili so ga sedaj za to (samo) na mesec dni zapora.

(Premeščenje.) Dne 7. avgusta zapusti 7. lovski bataljon Ptuj ter se poda na Koroško, deloma v Celovec, deloma pa v Beljak. Na Ptuj pride pa na mesto lovcev bataljon c. kr. pešpolka št. 87.

(Pojasnilo.) Dosedanji župan na Določki gori, g. Jurij Cajzek piše nam, da ni on prodal niti bratrancu niti sestri svoji nobenega živinčeta, ampak c. kr. davkarija. No saj je samo to isto trdil tudi naš dopisnik, le-ta tudi ni menil, da bi g. župan na svojo roko dalje, kakor mu gre, županil. Ko bi župan to hotel, podučilo bi ga gotovo c. kr. okr. glavarstvo, doklej da seže njegova oblast.

(Vojaško duhovstvo.) Dosedanji provizor pri sv. Jakobu v Slov. goricah, č. g. Jakob Marzidovšek, postal je kaplan II. vrste v c. kr. vojaštvu in č. g. Andrej Juranič iz Krške škofije, vojaški kurat II. vrste v Ljubljani.

(Iz naših gimnazij.) Iz Celja pride prof. dr. K. Kreipner, iz Maribora pa prof. Fr. Lang na drugo gimnazije v Gradec. Na gimnazijo v Celje gre prof. Matej Kurz z Dunaja in

na gimnazijo v Maribor seli se prof. Peter Miteregger z žensk. učilišča v Gradcu. Oba sta trda Nemca.

(Nesrečni samomorilec.) Nek kovaški pomočnik v Št. Pavlu v Savinjski dolini se je nastrelil v desne prsi pa si ni smrtne rane napravil. Nesrečneža so prepeljali v bolnišče v Celju.

(Kiselo jabelko.) Zloglasno glasilo nemških liberalcev v Mariboru ima v svoji zadnji številki koj dva preklica ob enem. Najprej ga je č. g. župnik v Št. Ožbaltu prisilil, naj izjavi, da č. g. župnik ni nikoli rekel učitelju unih psovk, kakor mu jih je bilo to slaboglasno glasilo položilo v usta, potlej pa tudi g. Almoslechner iz Celja, češ, da je bila novica o njem gola — neresnica.

(II. Izkaz) daril od Mariborskega c. kr. okrajnega glavarstva za pogorelce v Spodnj. Gorici: Župnija sv. Jakoba v slov. goricah (ostanek) 29 kr., na Teharjih 1 fl. 52 kr., sv. Martin v Rožni dolini 1 fl. 50 kr., v Ormožu 5 fl., v Jurkloštru 3 fl., trg Rogatec 7 fl., c. kr. glavarstvo v Celju 12 fl. 24 kr., c. kr. glavarstvo v Ptuju 18 fl. 10 kr. Skupaj 48 fl. 65 kr. Pristržno hvalo izrazi vsem dobrotnikom c. kr. okrajni glavar Mariborski: Hein, m/p.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali: Čč. gg.: Šijanec Al. 11 gld., Lačko in Polc po 2 gld., novomešniki: Kačičnik, Kavčič, Keček, Frangež, Janžekovič, Kocpek, Pavlič, Pečnik, Petek, Vidovič in Zadravec po 1 gld.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Janez Šribar, župnik v Pameču, dobil je župnijo v Škalah in č. g. Jožef Kotnik, kaplan pri sv. Stefanu, kuracijo v Soboti.

Loterijne številke:

V Trstu 17. julija 1886:	42, 44, 62, 52, 59
V Lincu " " "	41, 15, 37, 31, 40

Prihodnje srečkanje 24. julija 1886.

Izpisek

iz razglasa gledé gozdnarskih štipendij.

Za 11mesečni tečaj, kateri se začne 1. okt. 1886 na državni gozdnarski šoli v Gusswerku pri Marija-Celji razpišejo se 3 deželne štipendije in sicer ena z 250 gld. in dve z 200 gld.

Pogoji, pod katerimi se štipendije podelijo, se razvidijo iz razglasa, od 15. julija št. 28. „Slov. Gospodarja“.

V Gradcu, dne 2. julija 1886.

1—2

Od štajerskega deželnega odbora.

Vinograd

blizo (mesta) Maribora na prodaj. Zraven je sadovnjak in viničarska hiša. Več pové g. Marinšek v Krčevinah.

„Kratek poduk za sveto leto 1886“ dobi se zvezek po **20 krajcarjev v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.** Po pošti 2 kr. več.

Zaračunajoča točarica,

prosta, praktična, zanesljiva, katera govori nemško in slovensko, se takoj sprejme.

Več pové **Josip Skerlec**, gostilničar „am Gries“ v **Radgoni.** 1-2

Naznanilo.

Podpisana uljudno slavn. občinstvu naznanjata, da sta trgovino gospoda **Sadnika v Kartinovi hiši s 1. julijem t. l.** prevzela in si najboljšega blaga pridobila.

Imata različno blago za obleke, kakor tudi špecerijske reči.

Obetajoč, da bodeta slavn. občinstvu vedno postregla z dobrim blagom, se priporočata za mnoga naročila.

S spoštovanjem

Stainko in Starkel.

2-2

trgovca.

Služba

za pomočnika organista in mežnarja se dobi **1. oktobra v Apačah (Abstall) pri Radgoni.** Prosilci se naj, ako mogoče, osebno pri nadučitelju oglasijo.

S. Ornik,
nadučitelj.

2-2

Najboljše žganje se dobiva v žganjariji

Rajmunda Wieserja

v Hočah pri Mariboru

kakor:

Tropinska žganjica	gld.	18—25
Drožena	"	20—40
Slivovka	"	22—40
Rostopšin	"	20—24
Višnjevce	"	20—24
Brinjevce	"	22—26
Grenki	"	20—24

Velika zaloga starih in novih štajerskih slivovk, pravega starega droženega in tropinskega žganja.

Če se vzame 1 hektoliter, se dobi zaželeno blago na vse železne postaje — prosto. 7—10

V najem se dobi novo postavljena hiša s 3 izbami, 2 kuhinjama, z jedilno shrambo, kletjo in 2 vr-toma, sposobna za kako trgovino ali rokodel-stvo. Več pové tamošnji lastnik **BLAŽ MLAKER**, pošta **Oplotnica.**

Posestvo z dobrim stanovanjem, na dobrem mestu, naj-rajš v Celjskem okraju želi kupiti za 1 do 2000 gld. Kdor ga želi prodati, naj se oglasi pod naslovom: **A. J. 25. Sv. Jurij na južni železnici.**

Podučiteljska služba

na dvorazrednici v **Leskovecu v Halozah, IV.** plačilnega razreda in s prostim stanovanjem se takoj umešča.

Prosilci, nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 10. avg. t. l. pri krajnem šolskem svetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuju,
dne 10. julija 1886.

Predsednik:

Premerein.

1—2

Sesaljke

solidne izdelave za različne potrebe: **pivo-varne, fabrike, rude, vodnake, dalje vodotočne cevi, sesaljke in spravo za kletarstvo, an-gleške cevi iz kovanega železa, cevi iz ko-ppine in gumija,**

Kovinsko blago

vsake vrste, pipe za vsakojake potrebe in razne podobe, vretenice, ventile zaporne, pozračne ventile vsake vrste, poprijemače železne za razne cevi, spravo za kopališča, izljavnike, kotlje za narejanje plina, varo-valno orodje, posode za kolomaz, holländerje,

pipe za narejanje pen na pivu
naposled

blago iz lite kovnine in mednine
po obrazcih

priporoča po najnižji ceni in s poroš-tvom za dobro robo

ALBERT SAMASSA

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja v

Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko.

Službo cerkvenika

išče fant, kateri je 24 let star, zmožen slovenskega in nemškega jezika, dobro izurjen v vseh cerkvenih, tudi domačih opravilih, o čemer se z dobrimi spričevali dopriča. Več pové upravništvo „Slov. Gosp.“ 2-3

Naznanilo trgovine za žganje.

Usojam se uljudno naznanjati, da začnem s **1. dnem julija t. l. v Bračkovi hiši št. 126 na trgu sv. Florijana v Ptujju novo trgovino za žganje** in da prodajam tam samo **pravo žganje** iz lastne, novopostavljene žganjarije, kakor slivovko, droženo, topinsko itd. v raznih sortah in po najnižji ceni.

Za dobro in pošteno postrežbo garantiram in prosim blagovoljno me obiskovati.

4-6

Ign. Rozman.

Podučiteljska služba

na dvorazrednici na Ptujski gori, III. plačilnega razreda se takoj umešča.

Prosilci, nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 20. avgusta t. l. pri krajnem šolskem svetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptujju,

dne 18. julija 1886.

Predsednik:
Supančich.

Okrajne in potovalne zastopnike

sprejema vzajemna zavarovalna banka

„Slavija“ v Pragi.

Ker je sedaj po košnji in žetvi in vsled pekoče vročine najpripravnejši čas za sklepanje vsakovrstnih zavarovanj proti požaru, želeti je, da bi slovenski rodoljubje prejemale zastope vseskozi narodne zavarovalnice „Slavije“. Svoji k svojim! bodi nam vedno geslo!

Trud, ki je združen z zastopniškim poslovanjem, povrača primerno

glavni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani

(na Kongresnem trgu št. 7),

kamor naj se pošiljajo tudi ponudbe.

1-2

Našim častitim p. n. naročnikom!

Podpisana smatrava si za svojo dolžnost, v zapreko vsakoršnim zmotnjavam prečastito duhovščino opozoriti, da je g. **Ignacij Knittel v Innsbrucku** založil in izdal slovenske molitvenike glaseče se: „**Marija naša pomočnica**“, „**Svete nebesa**“, „**Steza v sveti raj**“, „**Zvonček nebeški**“, „**Sveta ura**“, kateri pa z molitveniki ravno teh naslovov iz najine zaloge nimajo druge enakosti, kakor le naslov.

Ljubljana, dné 18. junija 1886.

3-3

Mat. Gerber.

Henrik Ničman.